

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister voor Klimaat en Energie
De heer drs. R.A.A. Jetten
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie MvH/RvZ/SH/bs/ATR2729/2023-U012

Uw referentie

T 070 310 86 66

E info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

Datum 8 februari 2023

Betreft Wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies in verband met de wijziging van de subsidiemodule Advies en ondersteuning verduurzamingsmaatregelen mkb

Geachte heer Jetten,

Op 24 januari 2023 is de *Wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies in verband met de wijziging van de subsidiemodule Advies en ondersteuning verduurzamingsmaatregelen mkb* voor advies aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) toegezonden. De adviestermijn van ATR verloopt op 21 februari 2023.

Context en inhoud van het voorstel

Het kabinet wil mkb-ondernemers helpen te verduurzamen. Met de Subsidieregeling Verduurzaming MKB (SVM) kunnen mkb-ondernemers die niet onder de energiebesparingsplicht vallen, subsidie krijgen voor een advies van een energieadviseur en voor ondersteuning bij het uitvoeren van maatregelen uit het advies. Het is niet mogelijk subsidie te ontvangen voor de maatregelen zelf. Mkb-ondernemers en energieadviseurs kunnen de SVM aanvragen. De regeling is voor de eerste keer opengesteld in 2021 en stopgezet vanwege oneigenlijk gebruik.¹

Dit voorstel stelt de SVM, mede naar aanleiding van een amendement uit de kamer, wederom open.² Het budget voor de regeling is 14,4 miljoen euro. De regeling is op een aantal punten gewijzigd. De wijzigingen hebben tot doel om oneigenlijk gebruik van de regeling te voorkomen. Zo zijn er aanvullende eisen gesteld aan de benodigde ervaring van energieadviseurs en is nader gespecificeerd uit welke elementen een advies van een adviseur minimaal moet bestaan. Verder moet een mkb-ondernemer voortaan een verklaring ondertekenen waarmee de ondernemer aangeeft bekend te zijn met de voorwaarden van de regeling. Doel van deze verklaring is om ervoor te zorgen dat mkb-ondernemers op de hoogte zijn van de subsidievoorwaarden. De aanleiding van deze verplichting is dat in de praktijk aanvragen door energieadviseurs werden ingediend die mkb-ondernemers niet volledig informeerden over de voorwaarden.

¹ Zie [Bedrijfslevenbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).

² Zie [Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat \(XIII\) voor het jaar 2023 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).

De SVM bevatte in het verleden de verplichting om een maatregel uit het advies te treffen. Ondernemers moesten aan deze verplichting voldoen om subsidie te kunnen krijgen. In de versie van de SVM die voor advies aan ATR is voorgelegd, is deze verplichting omgezet in een subsidievoorwaarde: ondernemers moeten aan deze voorwaarde voldoen om in aanmerking te komen voor de subsidie. Deze omzetting van verplichting naar voorwaarde heeft vanuit het perspectief van de betreffende ondernemers geen materiële gevolgen. In beide gevallen moeten zij kosten maken om een maatregel te treffen. Deze kosten voldoen om subsidie te krijgen. Het college onderschrijft daarom dat de investeringskosten als regeldrukkosten worden beschouwd.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Bedrijven spelen een belangrijke rol bij het behalen van de klimaatdoelen. De noodzaak tot het treffen van maatregelen om de CO₂-uitstoot bij bedrijven te verminderen staat daarom buiten kijf. De noodzaak van de voorliggende regeling echter niet duidelijk. Uit onderzoek van gedragsexperts Dijksterhuis & van Baaren (D&B) blijkt namelijk dat mkb-ondernemers beperkte behoefte hebben aan de SVM.³ D&B heeft vanuit gedragsperspectief gekeken naar de grootste drempels voor mkb-ondernemers om te verduurzamen. Over de SVM concludeert D&B dat er onder respondenten beperkt behoefte lijkt te zijn aan een energieadvies van een energieadviseur. De respondenten hebben enige scepsis over de toegevoegde waarde van een dergelijk advies. D&B concludeert verder dat respondenten de SVM over het algemeen aantrekkelijk en begrijpelijk vinden, maar het niet waarschijnlijk is dat zij de SVM gaan aanvragen. Vanuit de doelgroep lijkt dus weinig animo te zijn voor (het aanvragen van) een energieadvies.

1.1 Het college adviseert te onderbouwen waarom de SVM opnieuw wordt opgesteld, mede gelet op de beperkte behoefte voor de SVM bij de doelgroep.

Het doel van de SVM is om mkb-ondernemingen te helpen bij het verduurzamen, zodat de CO₂-uitstoot vermindert en mkb-ondernemers kosten besparen in de bedrijfsvoering. Of ondernemers daadwerkelijk kosten kunnen besparen en CO₂-uitstoot kunnen verminderen, is afhankelijk van de kwaliteit van het advies. In de regeldrukparagraaf staat dat de maatregelen die mkb-ondernemers treffen naar aanleiding van het advies, met name het installeren van ledverlichting en het aanbrengen van aanwezigheidssensoren zijn. Het college merkt op dat deze maatregelen niet bedrijfsspecifiek zijn. Niet duidelijk is waarom

³ Zie [Micro-mkb'ers stimuleren om subsidies voor verduurzaming aan te vragen | Rapport | Rijksoverheid.nl](#).

hiervoor een advies van een energieadviseur nodig is. Daarmee rijst de vraag welke toegevoegde waarde het advies in de praktijk heeft.

1.2 Het college adviseert de toegevoegde waarde van een energieadvies kwalitatief en kwantitatief inzichtelijk te maken.

2. Minder belastende alternatieven

Bij deze openstellingsronde is opgenomen dat een mkb-ondernemer een verduurzamingsmaatregel uit het advies moet uitvoeren voordat hij de subsidie voor het eerder uitgebrachte advies ontvangt. De toelichting meldt dat deze voorwaarde in de eerste openstellingsronde nauwelijks tot problemen heeft geleid. Slechts in twee gevallen hadden energieadviseurs over het hoofd gezien dat een verduurzamingsmaatregel uit het advies uitgevoerd moest worden. Deze aanvragen zijn destijds afgewezen. In alle andere gevallen zijn maatregelen uitgevoerd. De toelichting meldt verder dat over het uitvoeren van de maatregel geen klachten zijn ontvangen. Naar aanleiding hiervan is besloten de voorwaarde niet te wijzigen. Het college merkt op dat in de huidige omstandigheden mkb-ondernemers zelf al gemotiveerd zijn om naar aanleiding van het advies verduurzamingsmaatregelen te treffen. Het is niet duidelijk waarom de voorwaarde nodig is. Het college constateert verder dat de inhoudelijke nalevingskosten niet verwaarloosbaar zijn. In de regeldrukparagraaf is aangegeven dat mkb-ondernemers gemiddeld voor 150 euro investeren naar aanleiding van een energieadvies. Uitgaande van 5.000 tot 9.931 aanvragen zijn de kosten 750.000 euro tot 1.489.650 euro. In verhouding tot het subsidieplafond van 14,4 miljoen euro komt dit neer op 5,2% tot 10,3%. De kosten van deze voorwaarde zijn daarmee hoog. Ze zijn bovendien onnodig omdat de hoge energieprijzen mkb-ondernemers al aanmoedigen om advies te vragen en maatregelen te treffen. Verder kan naar de mening van het college ook goed invulling worden gegeven aan het amendement zonder de voorwaarde op te leggen.

2.1 Het college adviseert de voorwaarde te schrappen dat een ondernemer een maatregel moet uitvoeren, voordat hij subsidie krijgt voor advies.

Verder merkt het college op dat in verschillende branches in de aard zeer verschillende maatregelen nodig zijn om te verduurzamen. Een mogelijk minder belastend alternatief is daarom om via brancheorganisaties voorlichting te geven aan ondernemers.

2.2 Het college adviseert in plaats van de SVM de advisering over verduurzaming via brancheorganisaties te laten lopen.

3. Werkbaarheid

Om een oordeel te kunnen vellen over de werkbaarheid is het belangrijk dat de doelgroep is betrokken bij de totstandkoming van het voorstel. Bij deze regeling is dit niet gebeurd. Conform het principe 'pas toe of leg uit' is toegelicht waarom geen mkb-toets is uitgevoerd. De toelichting meldt dat een mkb-toets alleen hoeft te worden gedaan als vooraf de inschatting is dat de regeldruk omvangrijk is. Volgens de toelichting is daar bij deze regeling geen sprake van. De omvang van de regeldruk is potentieel echter omvangrijk, potentieel meer dan 15% van het subsidiebudget.

Het college constateert verder dat niet alleen geen mkb-toets is gedaan maar ook is afgezien van internetconsultatie. De doelgroep heeft daardoor geen gelegenheid gekregen om kennis te nemen van het voorstel en daarop te reageren. Mede gelet op de kritische geluiden over de SVM in het onderzoek van D&B, is het raadzaam om de doelgroep (i.c. mkb-ondernemers) te raadplegen over de werkbaarheid van het voorstel.

3.1 Het college adviseert een mkb-toets te doen en daarbij de werkbaarheid van de nieuwe verplichtingen te toetsen.

4. Gevolgen regeldruk

Het voorstel gaat in op de regeldrukkosten. Hierbij is aandacht voor de regeldruk van de aanvraag en de inhoudelijke nalevingskosten. De extra regeldruk die volgt uit de aanvullende verplichtingen, zoals de verklaring, is meegenomen in de berekening. Uitgaande van het ervaringsfeit dat de aanvraag meestal door de energieadviseur wordt gedaan, liggen de regeldrukkosten tussen de 1.101.000 en 2.186.806 euro. Afgezet tegen het subsidieplafond van 14,4 miljoen euro ligt de regeldruk dan tussen 7,65% en 15,19% van het subsidiebudget.

Bij de berekening van de investeringskosten is uitgegaan van gemiddelde investeringskosten van 150 euro. Dit bedrag is gebaseerd op de gemiddelde investeringskosten van mkb-ondernemers in de eerste openstellingsronde. Voorbeelden van maatregelen die mkb-ondernemers hebben getroffen zijn het installeren van ledverlichting en het aanbrengen van bewegingscensoren. Als een mkb-ondernemer naar aanleiding van het energieadvies een duurdere maatregel treft, zoals het installeren van zonnepanelen of het aanbrengen van HR++ glas, dan zijn de regeldrukkosten fors hoger dan 150 euro. De toelichting houdt hier geen rekening mee. Het is wenselijk dat de toelichting een realistisch beeld geeft van de feitelijke omvang van de investeringskosten.

4.1 Het college adviseert rekening te houden met de variatie in maatregelen die mkb-ondernemers treffen, en de gevolgen die dit heeft voor de verwachte regeldruk kwantitatief in beeld te brengen.

De toelichting stelt dat de regeldrukkosten van de investering in de praktijk lager uitvallen dan berekend, omdat investeringen zichzelf terugverdienen en mkb-ondernemers gebruik kunnen maken van bestaande subsidies als de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) of de Energie-investeringsaftrek (EIA). Deze redenering is niet correct. Hoewel mkb-ondernemers investeringen kunnen terugverdienen, zijn de out-of-pocket kosten naar aanleiding van de voorwaarde niet minder en de regeldruk daardoor ook niet lager

4.2 Het college adviseert de onjuiste redenering ten aanzien van de out-of-pocket kosten uit de regeldrukparagraaf te halen.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

De regeling niet vaststellen.

Het college merkt hierbij op dat het dictum geen oordeel is over de noodzaak tot ondersteuning van mkb-ondernemers bij het verduurzamen van de bedrijfsvoering. Het dictum geeft aan dat nut en noodzaak van deze subsidieregeling niet goed zijn onderbouwd. Het college merkt daarbij op dat het amendement ruimte laat voor het minder belastende alternatief zonder voorwaarde om een maatregel uit het energieadvies door te voeren. Verder weegt bij het vaststellen van het dictum zwaar mee dat de doelgroep twijfel heeft over de toegevoegde waarde van het energieadvies, dat de doelgroep niet via een mkb-toets of internetconsultatie is geraadpleegd, en dat de regeldrukkosten van het voorstel niet proportioneel zijn.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris